

Василь Нестеренко

аспірант 3 курсу Інституту правотворчості
та науково-правових експертиз
Національної академії наук України

Удосконалення правового регулювання відносин з цивільного обігу вогнепальної зброї в Україні*

Питання щодо правового регулювання відносин з цивільного обігу вогнепальної зброї в Україні є актуальним та дискусійним, особливо з урахуванням воєнного стану та суспільних настроїв. На сьогодні в Україні відсутній єдиний законодавчий акт, який би повністю регулював цивільний обіг зброї, включаючи вогнепальну зброю.

Громадська думка щодо легалізації вогнепальної зброї для цивільних осіб є неоднозначною. Одні вважають, що це може сприяти підвищенню особистої безпеки, інші ж побоюються можливого зростання злочинності та насильства. Дискусії на цю тему не стихають, що свідчить про значний суспільний інтерес і водночас про серйозні суперечки в поглядах на це питання. Важливою подією у цьому контексті стало проведення урядом 25 травня 2022 року онлайн-опитування через додаток «Дія», в якому взяли участь понад мільйон сімсот тисяч користувачів. Результати опитування показали, що 62% респондентів підтримали ідею легалізації зброї для особистого захисту, 19% висловилися проти обігу зброї серед цивільного населення, а 18% підтримали варіант легалізації лише для спеціальних потреб [1].

Ці дані свідчать про те, що значна частина населення готова до змін у законодавстві щодо обігу зброї, проте наявність значного відсотка противників легалізації вказує на необхідність ретельного обговорення та зваженого підходу до цього питання. Законодавець має враховувати не тільки бажання окремих груп населення, але й загальну безпеку та стабільність у суспільстві. Це питання потребує збалансованого вирішення, яке б задовольнило як прихильників, так і противників легалізації зброї, забезпечуючи при цьому високий рівень громадської безпеки.

---

* Наукова керівниця – *Лариса Красицька*, завідувачка відділу науково-правових експертиз Інституту правотворчості та науково-правових експертиз НАН України

Як зазначають А. Шевчук та О. Боднарук, наразі українцям дозволено легально володіти вогнепальною мисливською зброєю різного типу – починаючи від помпових рушниць, закінчуючи різноманітними карабінами, які за своїми характеристиками мало чим відрізняються від автоматичної зброї. Кожен громадянин має можливість абсолютно легально придбати зброю при досягненні певного віку, наприклад, мисливську гладкоствольну рушницю – з 21 року, нарізну зброю (карабін, гвинтівку та рушницю) – з 25 років. Також окремі категорії українців мають право володіти травматичною зброєю. Окрім цього, потрібно пам'ятати і про нагородну зброю, яку роздаровували очільники силових відомств багатьом особам, які не мали жодного стосунку ані до правоохоронної діяльності, ані до військової служби [2].

З початком повномасштабного військового вторгнення на територію України питання легалізації обігу зброї набуло нових обрисів і стало більш актуальним, ніж будь-коли. У відповідь на цю зміну обставин Верховна Рада України прийняла за основу проєкт Закону «Про право на цивільну вогнепальну зброю» № 5708 від 25.06.2022 року [3].

Метою цього законопроєкту є встановлення чітких правових рамок для володіння, користування та обігу вогнепальної зброї серед цивільного населення. Це включає регулювання правового режиму власності на зброю, визначення основних прав та обов'язків фізичних і юридичних осіб у сферах виробництва, набуття, володіння, розпорядження та використання зброї і боєприпасів.

Законопроєкт «Про право на цивільну вогнепальну зброю» формує комплексний правовий режим щодо власності та обігу цивільної вогнепальної зброї та боєприпасів. Він регламентує права і обов'язки фізичних і юридичних осіб стосовно володіння, відчуження, носіння, транспортування, ремонту та використання зброї. Важливою складовою цього законопроєкту є забезпечення правової чіткості та безпеки в сфері обігу зброї, що відображає баланс між правами фізичних осіб на самозахист і загальною безпекою суспільства [3].

Удосконалення правового регулювання цивільного обігу вогнепальної зброї в Україні є складним завданням, яке потребує комплексного підходу. Цей підхід має враховувати інтереси всіх зацікавлених сторін, зокрема фізичних осіб, які прагнуть захистити себе, та органів, що відповідають за підтримання суспільної безпеки. Головною метою є досягнення балансу між правом фізичної особи на самозахист і забезпеченням безпеки всього суспільства.

Отже, удосконалення правового регулювання цивільного обігу вогнепальної зброї в Україні є складним, але необхідним завданням. Враховуючи досвід воєнного стану та суспільні настрої, важливо знайти збалансований підхід, який забезпечить право фізичної особи на самозахист та водночас гарантуватиме суспільну безпеку.

Література

1. За вільну зброю виступає 58,75% українців — опитування в «Дії». *Суспільне Новини*. URL: <https://suspijne.media/245619-za-vilnu-zbrou-vistupae-5875-ukrainciv-opituvanna-v-dii/> (дата звернення 08.09.2024).

2. Шевчук А., Боднарук О. Щодо окремих питань права на вогнепальну зброю та її легалізації в Україні. Юридичний факультет ЧНУ ім. Ю. Федьковича. URL: <https://law.chnu.edu.ua/pravo-na-vohnepalnu-zbroiu-ta-yii-lehalizatsia-v-ukraini/> (дата звернення 08.09.2024).

3. Про право на цивільну вогнепальну зброю : проєкт закону України від 25.06.2022 № 5708. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/219896> (дата звернення 08.09.2024).

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**